

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Falsa causa adiecta legato vel fideicom.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

mibi placet. per dictu ter. l. j. Ad ista q. potest pderari ter. in l. j. s. sed q. nostra an ver. substitutioni. Et hoc etiam vt in l. i. si a substituto. in prin. de leg. 2. l. q. filii. in fi. vbi pupill. educa. debe. P. P. A. V. P. C. Redimendo. Vide Alex. latus in l. q. uae ad Trib. Bar. in l. q. uae admodum. C. de agri. z censu. lib. 2. ALEX. C. Sed qd si propter delictu. Hac q. reliquit do. bar. inde cisam. Sed vide domini bal. de iudic. q. no in aut. cōtra cū roga tus. Ad Trib. Et adde q. in filio videt q. possit se redimere casu ptiūm ex suo delicto. qd id verisimiliter p̄t cōcessisset. arg. l. isti q. de ff. q. me. cau. Facit l. Lucius. s. Lucius. de li. z posth. vbi id ser uadum est. qd testator verisimiliter disposuisset. Et adde Ang. z Im. in l. Marcel. s. res que. vbi tractat de p̄iudicio tertij. nō dz ex suo delicto se redimere. Facit ter. l. xxy. allegatis in ea vbi res ecclesie possunt alienari. pro redemptione captiuorū ex suo delicto. Et adde q. scripti ad Bar. in l. Stichus. de pec. leg. in l. Quis. sol. mar. z ibi alle. ter. pro hac opi. z ibi scripti. Adde q. Bald. cōf. l. xxy. j. vol. et dicit q. filius ob maleficium. vel ob debita sua culpa cōtra rta. nō p̄t res subiectas restitutiōi alienare. nisi vqz ad legitimā. Jāc vult Pau. de Labic. Si aut pat̄ dicit in testamēto q. possit propter suas necessitates alienare. z semel aliena rit prodigaliter. q. si iusta necessitas superueniat. nō impedit de nouo vendere. tibi vide incipit quid impoitet. * S. Emptor. Ter re euicta habet actionem ad pretiū. nō ad duplū etiam si fuerit stipulatus. h. d. Not. q. dixi in sumario. C. Op. j. de euict. l. si fundū scies. z cōmunia vtriusqz iud. l. si fra tres. vbi qui scies stipulatur h. z actionē de euictiōe. hic secus. Jāc tibi si scies stipulatur. h. z actionē prone stipulat. est. hic et Jāc. Sol. Speciale est hic. ista est bona solu. z vera. Vbi dicit q. hic qd sciebat rē subiacere restitutiōi. nō autē sciebat alienam. tibi loz quitur quāquis sciebat alienā. Et ista solentem quida z gl. videt tenere hic. sed nō est vera. q. s. fit mentio de eo q. subiaceret resti tutioni pare. vt in d. s. sed quia nostra. quo casu non constat rem esse alienā. Dic ergo q. hic est speciale. zc.

ADDITIONE S.

ALEX. C. Verba testamēti. De materia huius legis vide l. ver ba. s. de testamen. ALEX. C. Solutionem. Ad hoc vide quod mo. Bar. in l. x. hac scriptura. j. p. m. ff. de do. vt no. gl. hic. que est singula. vt dixi post l. bar. in l. si cautio. s. de non numer. pecu. z sequitur Bal. hic. P. P. A. V. P. C. Voluntatē. De hoc vide Alex. in cons. xlv. ALEX. C. Dare. Adde Bar. in l. demōstratio. s. j. de cō. z dem. l. x.

De falsa causa adiecta legato vel fidei. omisso. Rub. XLVIII. Quia in legatis. quandoque modis. quandoque demonstras tio. quandoque causa adijcitur. ideo in sequenti n. ponitur. Quod autem sit. gl. tangit de his in rub. de cond. z dem. z ego de quoli bet istorum feci vnam repetitionem. vide ibi per me.

LEX

- 1 Confessio facta in testamēto parte absente. an probet solutionē
- 2 Qualiter excipiet debitor. contra quem agitur.
- 3 An in a confesso p̄iudicet intra triginta dies.
- 4 Falsa causa quando vitiet legatum.

Verba. Verba enunciatina principaliter pro p̄t se emissa dispositionem inducūt nisi probetur testatorē errasse. h. d. hec lex si dote. j. cod. C. Op. z videtur. quod verba enunciatina dispositio nem non inducant in testamento pagan. vt lex his. s. de test. m. li. Huius timore gl. j. huius legis dicit. q. hic fuerūt verba a dispos itina. l. z ideo erigi nolo. Vide gl. j. Lerte fm hoc nullum est dubi um. Tu dicas. q. hic fuerūt verba enunciatina. qz testator d̄xit sibi soluti esse. Quo casu nō ob. lex cōtraria. qz ibi verba enuncia tina fuerunt emissa propter aliud. hic p̄tne paliter propter se. C. Op. j. z vt p̄t cōfessio facta in testamēto. nō probet solutio nes. qz fuit facta absente parte. ergo. zc. vt l. certū. s. si qd absente. ff. de cōfess. z de interrog. actio. l. si. Vbi hic vt faceret cōtrarium. Dicas qd huius alternativie secunda pars est vera. scz quod ista verba inducūt. fidei omisum. nō qd probent solutiō. Hoc dicit se cūda gl. huius l. quā vide per l. i. cōnacionibus. j. de bon. z l. Lu cius. s. quiquis. de lega. h. qd mibi placet. l. s. quida aliter dicāt. in l. generaliter. s. de nō num. pecu. Jāc nō nolo omittre. arbitror qd debitor cōtra quē agit possit sic alternativie excipere. dico qd dicta pecunia fuit soluta. fm qd testator dixit in testamento vel

si soluta nō esset. vt mibi relicta liberatio. arg. istarū duarum legum qd tene mēti. Facit ad hoc ff. de exco. l. nemo. z qd ibi nō fecit esse in agere. vt l. Marcius. s. si. de lib. leg. C. Alterius opp. qm tro gl. magna. z vt qd ista confessio non p̄iudicet intra xxx. dies vt in cōtractibus. s. super. s. de non nu. pec. Sol. Illud habet lo cū in contractibus. non in vitium volūtatibus. Item oppo. de l. Titia. s. Laus. ff. de leg. h. Si. variat. in sol. huius cōtrariū. Illa est vera. qd ibi res nō erāt penes vroz. l. z essent in eius potestate. vnde ibi verba enunciatina nō inducunt dispositionē ultra illud quod natura verborum p̄latorū significat. vt ibi dixi. Pareris de istis verbis enunciatinis tractam. l. i. lex hac scriptura. ff. de do. C. Alti. op. ad si. huius legis. Istud cōtrariū non tangitur per nostros doct. maiores. nec modernos. de quo miro. Dicitur hic quod falso causa non vitiat legatū. nisi te stator errauerit. Cetera non debemus inspicere si errauerit. vel non. sed si alias esset lega turus vel non. vt l. cū tale. s. falsam. de cond. z dem. Deuiter cas sic. C. Quada est causa. que inheret legato. qz er ea illud d̄xi mit in dispositione. si quis de necessitate. vt si dico mibi solutum esse. de necessitate sequit. si hoc est verū. ergo non petatur. t̄c. er so lo errore vitiat dispositio. Laus est hic. Quada er causa. que inheret legato. vt qz ex necessitate dispositio non sequit. er causa. Verbi gratia. qz mibi seruisti. ideo lego tibi centū. que non tale quid fecisti. ideo lego tibi centum. non sequitur de necessitate. quia licet hoc feceris. debbam tibi aliquid dare. De ideo sic causa est falsa. non curatur de errore testatoris. sed an alias lega turus fuisset. vel non. vt in contrario.

ADDITIONE S.

- ALEX. C. Verba testamēti. De materia huius legis vide l. ver ba. s. de testamen.
- ALEX. C. Solutionem. Ad hoc vide quod mo. Bar. in l. x. hac scriptura. j. p. m. ff. de do. vt no. gl. hic. que est singula. vt dixi post l. bar. in l. si cautio. s. de non numer. pecu. z sequitur Bal. hic.
- P. P. A. V. P. C. Voluntatē. De hoc vide Alex. in cons. xlv.
- ALEX. C. Dare. Adde Bar. in l. demōstratio. s. j. de cō. z dem. l. x.

DE FALSA DEMONSTRATIO

Falsa demonstratio q non perimitur. Substituta rei legatē legatū nō vitiat. h. d. C. Op. de l. sic. s. j. ff. de leg. i. de libe. lega. l. legatū. Vbi. ita distinguit hic. Aut testator locut. est in prima p̄ona. vt lego decē. q. debeo. z p̄cedit ista lex. Aut locut. est in t̄cia. vel tertia persona. vt lego tibi qd debes. aut lego tibi quod Titius dz z tunc legatum vitiat. Ita loquuntur contraria. z gl. dicit verū. tamen hoc non inducit prima. secunda vel tertia per sona. sed inducit illud qd dixi in sumario. Si ergo relinquo tibi bi decē que debeo. sine notarius scribat in prima. vel secunda. vel tertia persona. non curō. t̄c. falsa demonstratio non vitiat. Ratio qz legat. cētū z sic ipsa quātitas. Vt ergo sit debita. vel non debita ipsa quātitas p hoc substituta nō alterat. C. Sed qz testis legat. tibi qd debes. quocūqz modo notarius scribat. non curō tunc falsa demonstratio legatū vitiat. qz tunc non legat quanta tem. sed liberationē. liberatio autem non potest reperiri. si debitor non est. ergo falsa demonstratio vitiat substantiam rei legatē. ne rito legatum non valet. Jāc quando testator legat centum. qz scius legat. debet. non legat q. quantitatē. sed legat actionē. Ergo actio non reperitur. non valet legatum. qz relinquit illud. non est in rerum natura. Quando autem non exprimeretur quātitas. tunc non esset dubium. quod talis demonstratio vitiat legatum. Et de hoc dixi plene in d. l. si. sic. s. j. de lega. l. gaudi. de lib. lega.

LEX

- 1 Quando dos est legata. an ille qui tenetur restituere possit expensas deducere.
- 2 Non designata. Falsa demonstratio. quātitate nō expressa. vitiat dispositionem. secus quātitate expressa. h. d. C. Op. z videtur. quod legatum non vqz quando debitor legat creditori meo. Sol. hic vqz propter representationē. qz cum debet restitui annua. bima. trima die olim. hodie post annos. propter legatum amodo debetur incontinenti. Item oppo. de l. si. si dote. de dote pieleg. Sol. vt in gl. Opp. ff. de lega. p̄t. l. i. si. si quid vxori. Sol. vt in gl. Jāc vult gl. vtrum quī dos est. huius ille qui eam restituere tenetur. possit facere deductionem in p̄t. sarrin. Vbi hic distinguit quis protulit verba. an maritus. an traneus. vt l. Meus. s. a me. ff. de leg. h. Deuiter non est bonū distinctio. qd idem est in marito. z extraneo. Sed est distinguēda an quis legauerit dote simpliciter. z intelligit ut deducat expen sas. an quis legauerit quicquid ad eum p̄uenit. z tunc intelligit ut sine deductione impensarum. vt d. s. a me.

ADDITIONE S.

- ALEX. C. Si nō designata. Et no. gl. si. dñ soluit l. vitia. qz er ca. l. j.

Et hic Aug. sub dubio forte, & quod cum legata debentur aliquo...

LEX I III.

Footem. Hanc legem tibi legi s. co. tit. l. j. Dic...

LEX V.

Esert. Ista lex dicit idem, quod l. si non designa...

De his, que sub modo legati vel fideicom. re...

LEX I.

Legatis. Modus, & conditio equiparanda...

ADDITIONES.

ALEX. C. In legatis. Et his, que hic dicuntur, collige aliud...

LEX II.

his. Dec est bona, & not. lex, & Breviter dicit, illud...

ADDITIONO.

ALEX. C. Et his vide not. per Imo. in l. huiusmodi. in princ.

De conditionibus insertis, tam legatis, quam fi...

LEX I.

Um testatorem. Non videtur si...

ADDITIONO.

Liberis. Adde quod si aliquis dicit, si decesserit sine liberis...

LEX II.

Um patremfamil. Arguuntur a...

ADDITIONO.

CLAVD. DE SEISS. Cum patre est hic vna gl. qua pro...

LEX III.

Iea. Si conditio mista deficit facto eius, cui relinqui...

LEX IIII.

Egatum. Si conditio mista deficit per casum...

LEX V.

Ivroz. Quo ad acquisitiones legati inspicit...

ADDITIONO.

ALEX. C. Si vroz. No. q. filia nupta, remanet in potestate pa...